

สาเหตุของแนวความคิด เกี่ยวกับการบัญชีเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในราคา

นับแต่อดีตเมื่อมนุษย์เริ่มรู้จักการจดบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ตลอดจนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรอบตัวในรูปลักษณะต่าง ๆ ก็อาจกล่าวได้ว่า การบัญชีได้เริ่มขึ้นขึ้นด้วยเช่นกัน แม้จะยังไม่สามารถกล่าวได้อย่างภาคภูมิใจว่าการบัญชีได้เกิดขึ้นแล้ว เมื่อมนุษย์มีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เป็นลำดับมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาในด้านความเป็นอยู่ซึ่งก่อให้เกิดรูปแบบของกิจการค้าขึ้น เพื่อแสวงหาและตอบสนองความต้องการของมนุษย์ในด้านความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จากการค้าในรูปแบบง่าย ๆ ของการค้าที่แลกเปลี่ยนกันโดยตรงด้วยสิ่งที่ต้องการ มาเป็นการค้าที่ซื้อขายสินค้าและบริการโดยอาศัยเงินตราเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน จนในที่สุดได้กลายมาเป็นลักษณะของธุรกิจการค้าประเภทต่าง ๆ เช่นในปัจจุบัน ในระหว่างการพัฒนาทางด้านการค้าดังกล่าว การบัญชีก็ได้พัฒนามาพร้อม ๆ กันอยู่ตลอดเวลา จากการจัดทำบัญชีโดยมีวัตถุประสงค์เมื่อแรกเริ่มเพียงจดบันทึกเพื่อดูแลรักษาทรัพย์สินและผลประโยชน์ของผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ลงทุน และบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จนกระทั่งปัจจุบันการบัญชีมิได้จัดทำเพียงเพื่อดูแลรักษาทรัพย์สินและผลประโยชน์เท่านั้น แต่ยังสามารถให้ข้อมูลอันจะอำนวยประโยชน์ประกอบในการวางแผนและการตัดสินใจในทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามการพัฒนาทางการบัญชีก็ยังมีไม่หยุดยั้ง ยังคงพัฒนาต่อไปอีก เพื่อให้ข้อมูลจากการบัญชีสามารถอำนวยประโยชน์อย่างสูงสุดต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ถ้าจะพิจารณาถึงคำจำกัดความของการบัญชี ซึ่งมีผู้ให้คำจำกัดความไว้อย่างต่าง ๆ กัน อาทิเช่น

— แสดงการณเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 ของสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า "การบัญชี หมายความว่า การจดบันทึก การจำแนก การสรุปผล และการรายงานเหตุการณ์เกี่ยวกับการเงิน โดยใช้หน่วยเงินตรา รวมทั้งการแปลความหมายของผลการปฏิบัติดังกล่าวด้วย"

- American Institute of Certified Public Accountants (AICPA) ก็ได้ให้คำจำกัดความไว้ใน Accounting Terminology Bulletin No.I มีความหมายว่า
 หน้าองเดียวกับแถลงการณ์มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1

- American Accounting Association ได้กล่าวถึงการบัญชีไว้ว่า การบัญชีเป็นศาสตร์หนึ่งที่มีลักษณะเกี่ยวกับการเสนอข้อมูลที่จำเป็นเพื่อใช้ในการประเมินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และที่วางแผนไว้ขององค์การต่าง ๆ"

เมื่อพิจารณาจากคำจำกัดความต่าง ๆ ซึ่งพยายามอธิบายให้เข้าใจถึงการบัญชีว่าคืออะไร จึงอาจสรุปได้ว่า การบัญชีก็คือ ระบบของการวัดผลและเสนอข้อมูลทางเศรษฐกิจเกี่ยวกับองค์การ เพื่อให้ผู้ใช้สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจโดยถูกต้อง อันจะนำไปสู่การให้ทรัพยากรที่เหมาะสมและบรรลุถึงจุดมุ่งหมายขององค์การนั้น

ฉะนั้น การที่จะให้การบัญชีสามารถอำนวยความสะดวกได้ ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ 2 อย่างคือ

1. ผู้ใช้ข้อมูล และวัตถุประสงค์ของการใช้ข้อมูล
2. คุณภาพของข้อมูลที่เสนอ

ผู้ใช้ข้อมูลและวัตถุประสงค์ของการใช้ข้อมูลทางการบัญชี

ผู้ที่ใช้ข้อมูลทางการบัญชีซึ่งเป็นข้อมูลทางการเงินที่สรุปและรายงานไว้ในรูปแบบของงบการเงิน ได้แก่ ผู้ที่สนใจในด้านการเงินของกิจการหรือผู้ใช้งบการเงิน ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มของผู้สนใจได้เป็น 4 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มผู้บริหารงานของกิจการ วัตถุประสงค์ของการใช้ก็เพื่อประโยชน์ในการวางแผน การประสานงาน การควบคุม ตลอดจนการใช้ข้อมูลเพื่อช่วยในการตัดสินใจ
2. กลุ่มเจ้าหนี้รวมทั้งสถาบันทางการเงิน วัตถุประสงค์ของการใช้ก็เพื่อประโยชน์ในการประเมินสภาวะการทางเศรษฐกิจของกิจการ สภาพคล่อง และอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อประกอบการพิจารณาในการให้สินเชื่อแก่กิจการ

3. กลุ่มผู้ลงทุนหรือผู้ถือหุ้นของกิจการ วัตถุประสงค์ของการใช้ก็เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับสถานะการทางเศรษฐกิจในปัจจุบันตลอดจนแนวโน้มในอนาคตของกิจการเพื่อใช้ประกอบในการตัดสินใจลงทุนที่จะก่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุด

4. กลุ่มของหน่วยงานราชการ เช่น กรมสรรพากร ตลาดหลักทรัพย์ เป็นต้น วัตถุประสงค์ของการใช้ข้อมูลก็เพื่อการควบคุมดูแล การตรวจตรา ให้กิจการมีการดำเนินงานถูกต้องและครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด

แม้ว่าผู้ใช้ข้อมูลจะสามารถแบ่งได้เป็น 4 กลุ่มใหญ่ ๆ ซึ่งแต่ละกลุ่มต่างมีวัตถุประสงค์และความต้องการใช้ข้อมูลที่แตกต่างกันไป อย่างไรก็ตามวัตถุประสงค์พื้นฐานของการเสนอข้อมูลในงบการเงินก็ยังคงเป็นการเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อใช้ในการตัดสินใจทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ เพื่อประโยชน์ในการคาดคะเน เปรียบเทียบ และการประเมินจำนวนเงินซึ่งเป็นผลตอบแทนที่จะได้รับจากการตัดสินใจทางเศรษฐกิจ การจะกล่าวหาว่าข้อมูลใดเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ในการตัดสินใจทางเศรษฐกิจ ย่อมขึ้นอยู่กับความต้องการและความจำเป็นในการใช้ข้อมูลของแต่ละกลุ่มผู้ใช้ข้อมูลซึ่งแตกต่างกันไป อย่างไรก็ตามข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ข้อมูลใดอย่างเต็มที่จะต้องเป็นข้อมูลที่มีคุณภาพ

คุณภาพของข้อมูลทางการบัญชี

ข้อมูลทางการบัญชีที่เสนอในรายงานทางการเงินหรืองบการเงินของกิจการ ควรเป็นข้อมูลที่มีคุณภาพในอันที่จะสนองตอบความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลซึ่งเป็นวัตถุประสงค์และหน้าที่พื้นฐานของการบัญชี

ข้อมูลทางการบัญชีที่มีคุณภาพ สรุปโดยสังเขปจาก Statement of Financial Accounting Concepts No.2 " Qualitative Characteristics of Accounting Information " ของ Financial Accounting Standards Board ควรมีลักษณะดังนี้⁴ คือ

1. ความเข้าใจได้ (Understandability) ข้อมูลที่เสนอควรเป็นข้อมูลที่ สามารถให้ความกระจ่างและความเข้าใจแก่ผู้ใช้ซึ่งมีความรู้ความเข้าใจในธุรกิจและเข้าใจ

เหตุการณ์ทางเศรษฐกิจตามสมควร นอกจากนั้นการเสนอข้อมูลทางการเงินสมควรเสนอข้อมูลในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและสามารถแสดงให้ผู้ใช้งบการเงินเห็นถึงเหตุการณ์หรือรายละเอียดที่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้งบการเงิน ในอันที่จะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อช่วยในการตัดสินใจทางเศรษฐกิจ

2. ความเกี่ยวข้องกับปัญหา (Relevance) ข้อมูลที่เสนอควรเป็นข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับปัญหาที่ต้องตัดสินใจ สามารถชี้ให้เห็นหรือช่วยให้ผู้ใช้สามารถใช้ในการคาดคะเนถึงผลลัพธ์ซึ่งเป็นผลจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในทางธุรกิจ อย่างไรก็ตามข้อมูลทางการเงินมิได้ใช้เพื่อทำนายเหตุการณ์หรือผลลัพธ์ในอนาคต แต่จะใช้ข้อมูลเพียงเพื่อการคาดคะเนเท่านั้น ดังนั้นในการจัดเตรียมข้อมูลทางการเงินไม่ว่าในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวัดมูลค่า การเลือกใช้หลักเกณฑ์ทางการบัญชี รวมทั้งการเสนอรายงานทางการเงิน สมควรคำนึงถึงคุณภาพของข้อมูลที่จะให้ใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหามากที่สุด

ตัวอย่างหนึ่งของคุณภาพของข้อมูลในส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับปัญหาคือ เช่น การแสดงผลการรายการต่าง ๆ ในงบการเงินนั้นควรที่จะแสดงด้วยราคาในอดีต ราคาปัจจุบัน หรือราคาแบบอื่นใด จึงจะสามารถเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการตัดสินใจได้มากที่สุด โดยเฉพาะในสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจที่ภาวะการเงินเพื่อเกิดขึ้นทั่วโลกเช่นในปัจจุบัน

3. คุณค่าในการแสดงผลงานและคุณค่าในการคาดคะเน (Feedback Value and Predictive Value) คุณภาพของข้อมูลในส่วนนี้มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพของข้อมูลในด้านความเกี่ยวข้องกับปัญหา กล่าวคือ การเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาย่อมช่วยให้สามารถคาดคะเนถึงผลลัพธ์จากการตัดสินใจได้แน่นอนขึ้น ช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินเกิดความเชื่อมั่นและสามารถตัดสินใจได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

4. ความทันต่อเหตุการณ์ (Timeliness) การเสนอข้อมูลอันจะเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ นอกจากข้อมูลเหล่านั้นจะต้องมีความเกี่ยวข้องกับปัญหาที่ต้องตัดสินใจแล้ว ข้อมูลที่เสนอยังควรเป็นข้อมูลที่พร้อมสำหรับผู้ใช้งบการเงินเพื่อนำไปใช้ช่วยในการตัดสินใจ กล่าวคือ ผู้ใช้งบการเงินจะต้องสามารถหาข้อมูลที่ต้องการได้ในเวลาที่ทำการตัดสินใจ

5. ความเชื่อถือได้ (Reliability) ความปกติข้อมูลทางการบัญชีส่วนใหญ่ได้มาจากเอกสารหลักฐานทาง ๆ แต่สิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ก็คือ ความจำเป็นที่ของอาศัยการวัดค่าและการประมาณการทาง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการบันทึกข้อมูลทางการบัญชี ถ้าเช่นนั้นข้อมูลทางการบัญชีเหล่านี้จะเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด การที่จะละเลยไม่ให้ความสนใจในความเชื่อถือได้ของข้อมูลเลยย่อมเป็นไปได้ ข้อมูลที่ถูกของ เชื่อถือได้เท่านั้นจึงจะเป็นพื้นฐานในการพิจารณาสำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาทาง ๆ ได้อย่างมั่นใจและถูกต้อง การจะพิจารณาถึงข้อมูลว่าเชื่อถือได้หรือไม่เพียงใดสามารถพิจารณาได้จาก

ก. ข้อมูลจะทองแสดงถึงความเป็นจริง (Representation Faithfulness) กล่าวคือ ข้อมูลจะทองสามารถแสดงให้ทราบถึงสภาพทางเศรษฐกิจที่เป็นจริง ทั้งนี้ ผู้ใช้ข้อมูลทองยอมรับถึงหลักปฏิบัติทางการบัญชีที่ยอมรับกันทั่วไปว่าข้อมูลที่เสนอมักเป็นผลจากการวัดค่าโดยอาศัยการประมาณมากกว่าจะเป็นค่าที่ถูกต้องเต็มที่ ดังนั้นข้อมูลที่เสนอจึงอาจบิดเบือนไปบ้างจากความเป็นจริง นี่คือนสิ่งที่ผู้ใช้ข้อมูลทางการบัญชีควรทราบและเข้าใจ อย่างไรก็ตามการจะยอมรับความบิดเบือนที่เกิดขึ้นได้มากน้อยเพียงใดนั้น เป็นปัญหาซึ่งสมควรพิจารณาและแก้ไขต่อไป

ข. ข้อมูลจะทองสามารถตรวจสอบได้ (Verifiability) ข้อมูลทางการบัญชีโดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวัดค่าย่อมไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องว่าตรงกับความเป็นจริงอย่างแท้จริงหรือไม่ ดังนั้น ความเชื่อถือได้ของข้อมูลจึงขึ้นอยู่กับความถูกต้องของเหตุการณ์และความแน่นอนของวิธีการวัดค่าอันสามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งการเลือกใช้วิธีการวัดค่าทางการบัญชีที่เหมาะสม

6. ความสมบูรณ์ของข้อมูล (Completeness) การที่ผู้ใช้จะใช้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการคาดคะเนสำหรับการตัดสินใจทางเศรษฐกิจนั้น จำต้องอาศัยข้อมูลหลาย ๆ ข้อมูลมาพิจารณาประกอบเข้าด้วยกัน ดังนั้น ข้อมูลที่แสดงจึงควรครบถ้วนเพียงพอ โดยเฉพาะข้อมูลที่สำคัญในอันจะแสดงให้ทราบถึงเหตุการณ์ตลอดจนสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้องชัดเจน

7. ความเป็นกลาง (Neutrality) จากความสนใจและความต้องการข้อมูลทางการเงินของผู้ใช้แต่ละกลุ่มซึ่งแตกต่างกันไป บางอาจมีความสนใจและต้องการ

ข้อมูลที่สอดคล้องกัน บ้างขัดแย้งกัน หรือมีความสนใจเฉพาะเรื่อง ดังนั้น ข้อมูลทางการเงินที่เสนอจึงควรรักษาความเป็นกลาง หลีกเลี่ยงความลำเอียง อันอาจก่อให้เกิดประโยชน์ หรือ กอปรผลเสียต่อผู้ใช้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ

อนึ่ง หลักความระมัดระวัง (Conservatism) อันเป็นแนวทางปฏิบัติที่นิยมใน คำนึงที่จะแสดงความไม่แน่นอนทางธุรกิจโดยการแสดงกำไรสุทธิและสินทรัพย์สุทธิที่ต่ำไว้ก่อน อาจเป็นสาเหตุหนึ่งทำให้เกิดความลำเอียงต่อการแสดงข้อมูลทางการเงินใดเช่นกัน โดยเฉพาะใน ภาวะเศรษฐกิจเงินเฟ้อ เช่น ในปัจจุบันซึ่งมีผลให้ราคาของสิ่งต่าง ๆ สูงขึ้น ในขณะที่ค่าของเงิน กลับน้อยลง ก่อให้เกิดกำไรหรือขาดทุนจากการถือสินทรัพย์ (Holding gains and losses) และเกิดกำไรหรือขาดทุนในอำนาจซื้อทั่วไปของเงินตรา (Purchasing power gains and losses on monetary items) การจะยึดหลักความระมัดระวังโดยไม่ยอมรับหรือ ให้ความสนใจถึงผลอันเกิดขึ้นจากภาวะเงินเฟ้ออาจทำให้ข้อมูลที่เสนอขาดความเป็นกลางและ ขาดความสมบูรณ์ของข้อมูลไปได้

8. ความสามารถเปรียบเทียบกันได้ (Comparability) เพื่อช่วยให้สามารถ ทำการตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและอย่างมีเหตุผล ผู้ทำการตัดสินใจหรือผู้ใช้ข้อมูลจำเป็นต้อง พิจารณาและประเมินผลของทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่โดยอาศัยการเปรียบเทียบข้อมูลที่ เกี่ยวข้อง กับทางเลือกเหล่านั้น ฉะนั้นข้อมูลที่เสนอจะใ้ประโยชน์อย่างมากถ้าสามารถจะเปรียบเทียบ กันได้ ไม่ว่าจะเป็นการเปรียบเทียบข้อมูลที่คล้ายกันของธุรกิจอื่นหรือข้อมูลที่คล้ายกันในวค อื่น ๆ ของธุรกิจเดียวกัน แต่การเปรียบเทียบข้อมูลทางการเงินระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ กัน ทำได้ยากเนื่องจากมีวิธีการบัญชีต่างกันไป จึงจำต้องมีการตั้งมาตรฐานการบัญชีเพื่อให้มีการ ปฏิบัติในแนวเดียวกัน

9. ความสม่ำเสมอ (Consistency) การใช้วิธีการบัญชีวิธีหนึ่งวิธีใดอย่าง สม่ำเสมอ เป็นลักษณะทางการบัญชีซึ่งยึดถือปฏิบัติกันมาตลอดเวลา และถือว่ามีประโยชน์ทำให้ ข้อมูลทางการเงินสามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ แต่ในความเป็นจริง ข้อมูลทางการเงินซึ่ง แสดงควยหน่วยเงินตราในแต่ละช่วงเวลาจะแสดงอยู่ในอำนาจซื้อของเงินตราที่ไม่เท่ากัน ทั้งนี้เนื่องจากผลของภาวะเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นเช่นในปัจจุบัน ดังนั้น แม้จะมีความสม่ำเสมอ ในวิธีการบัญชี ข้อมูลเหล่านี้ก็ย่อมไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้โดยแท้จริง นอกจาก จะทำให้ข้อมูลที่นำมาเปรียบเทียบกันอยู่ภายใต้อำนาจซื้อของเงินตราที่ไม่เท่ากัน

10. ความมีนัยสำคัญ (Materiality) กล่าวคือ ข้อมูลที่เสนอต้องมีความเกี่ยวข้องกับปัญหาและต่องมีนัยสำคัญ การขาดข้อมูลที่นัยสำคัญไปย่อมมีผลกระทบโดยตรงต่อการพิจารณาและการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูล การจะพิจารณาว่าข้อมูลใดมีนัยสำคัญจะพิจารณาแค่เพียงจำนวนเงินนั้นไม่ได้ แต่ควรพิจารณารวมกันไปกับลักษณะของข้อมูล ที่มาและสภาพแวดล้อมของข้อมูลนั้น ๆ

หน่วยเงินตราและการเปลี่ยนแปลงในราคา

การบันทึกข้อมูลตลอดจนการวัดมูลค่าทางการบัญชี หน่วยของมาตรฐานทางการบัญชีที่ใช้คือ "หน่วยเงินตรา" ทั้งนี้ เนื่องจากเงินตราเป็นสื่อกลางสำหรับการแลกเปลี่ยนในรูปแบบของราคา สินค้าและบริการต่าง ๆ ก็นิยมแสดงค่าโดยเทียบค่าเป็นตัวเลขเงิน ก่อให้เกิดความสะดวกและเป็นสื่อกลางความเข้าใจที่ดีกว่าการใช้หน่วยอื่นใด แต่ทั้งนี้การใช้หน่วยเงินตราในการบันทึกและแสดงข้อมูลทางการเงินอยู่ภายใต้ข้อสมมติที่ว่า "เงินตราเป็นหน่วยที่มีค่าคงที่" ซึ่งในความเป็นจริงข้อสมมติดังกล่าวจะเป็นจริงก็ต่อเมื่อไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในอำนาจซื้อของเงินตราอันเป็นตัวกำหนดค่าของเงินตราหรือกำหนดความสามารถในการเป็นสื่อกลางสำหรับการแลกเปลี่ยนของสินค้าและบริการ ในระบบเศรษฐกิจในปัจจุบันได้สังเกตเห็นความจริงและยอมรับถึงปัญหาของการใช้หน่วยเงินตราในทางการบัญชีมากขึ้น เนื่องจากค่าของเงินในรูปแบบของราคาจะเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ มิได้มีค่าคงที่ตามที่สมมติขึ้นไว้อันสืบเนื่องจากภาวะการฉุดทางเศรษฐกิจ เช่น ภาวะเงินเฟ้อ (Inflation) ซึ่งเกิดขึ้นทั่วโลกรวมทั้งในประเทศไทย และแม้วันจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นก็เห็นได้จากตารางที่ 1 ซึ่งแสดงถึงอัตราเงินเฟ้อในประเทศไทยที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี

ตารางที่ 1 อัตราเงินเฟ้อในประเทศไทยที่เพิ่มขึ้น

ปี พ.ศ.	2516	2517	2518	2519	2520	2521	2522	2523	2524
อัตราที่เพิ่มขึ้น %	15.6	24.3	5.3	4.2	7.2	8.5	15.0	19.7	13.8

ที่มา : ข้อมูลเบื้องต้นจากธนาคารแห่งประเทศไทย

ดังนั้นจึงเกิดปัญหาอันสมควรได้รับความสนใจและแก้ไข กล่าวคือ ราคาสินทรัพย์หรือระดับราคามีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ข้อมูลทางการเงินซึ่งแสดงในงบการเงินอันได้มาจากการบันทึกทางการเงินบัญชีในระยะเวลาต่าง ๆ กัน ย่อมแสดงอยู่ในระดับราคาที่แตกต่างกันไปด้วย ถ้าเช่นนั้นข้อมูลทางการเงินที่เสนอในรูปแบบของงบการเงินจะยังคงเป็นข้อมูลที่คุณภาพที่ดีเพียงพออีกต่อไปหรือไม่ ถ้าไม่ก็พอจะมีหนทางแก้ไขปัญหานี้อย่างไร เพื่อให้สามารถคงประโยชน์ในการคาดคะเน เปรียบเทียบ และประเมินผลคอมแพนที่จะได้รับจากการตัดสินใจทางเศรษฐกิจอันเป็นวัตถุประสงค์พื้นฐานของงบการเงิน

โดยทั่วไป "เงินตรา" เป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนและทำกิจกรรมต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจโดยใช้ "ราคา" เป็นอัตราของการแลกเปลี่ยน ในระบบบัญชีซึ่งคำนึงถึงต้นทุนในอภิศ (Historical Cost) อันเป็นระบบของการบัญชีที่ยอมรับกันทั่วไป ราคาซึ่งใช้บันทึกทางการเงินบัญชีจะคำนึงเพียงราคา ณ เวลาอันเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ ขึ้น เช่น ราคาซื้อ ณ วันที่ซื้อในอภิศจะเป็นราคาในการบันทึกทางการเงินบัญชีเพื่อแสดงต้นทุนหรือมูลค่าของสินทรัพย์และราคาขาย ณ วันที่ขายในปัจจุบันจะเป็นราคาในการบันทึกทางการเงินบัญชีสำหรับเหตุการณ์การขายสินทรัพย์ เป็นต้น ฉะนั้น เมื่อมีการตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงในราคาอันเป็นสถานะการณ์ทางเศรษฐกิจที่หลีกเลี่ยงได้ยาก การนำราคาตามเหตุการณ์ซึ่งเกิดในระยะเวลาต่าง ๆ กันมาเปรียบเทียบกันย่อมไม่อาจแสดงผลที่ถูกต้องแท้จริงได้ ตัวอย่างเช่น

ปี 25 + 1 ซื้อสินทรัพย์ในราคา 1,000 บาท

ปี 25 + 2 ขายสินทรัพย์ดังกล่าวในราคา 1,500 บาท

เมื่อนำราคาซื้อและราคาขาย ณ เวลาของการเกิดเหตุการณ์ที่ต่างกันมาเปรียบเทียบ

จะปรากฏผลลัพธ์

ราคาขาย 1,500 บาท

ราคาซื้อ 1,000 บาท

ผลกำไรจากการซื้อขาย 500 บาท

ถ้าตลอดเวลาระหว่างปี 25 + 1 ถึง 25 + 2 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในราคาของสินทรัพย์ ผลกำไรที่ได้รับ 500 บาท ย่อมเป็นผลลัพธ์ที่แท้จริง

แต่ถ้าในระยะเวลาดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงในราคา ผลกำไรที่ได้รับ 500 บาท ดังกล่าว จะยังนับเป็นผลลัพธ์ที่ถูกต้องหรือไม่ และถ้าไม่ถูกต้องจะสามารถแก้ไขได้อย่างไร

เพื่อให้สามารถแสดงผลสุทธิถูกต้อง พร้อมกันนี้ราคาใดจะควรใช้เพื่อการบันทึกทางการบัญชี
เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในราคาเกิดขึ้นเช่นนี้

การเลือกใช้ราคาใดเพื่อบันทึกทางการบัญชี ควรต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ที่สำคัญ
เกี่ยวกับราคา 2 ประการ คือ เวลา (Time) และตลาด (Market)¹

1. เวลา (Time) ราคาแบ่งได้เป็น :-

- ราคาในอดีต เช่น ราคาทุนในอดีต (historical cost)
  - ราคาในปัจจุบัน เช่น ราคาทดแทนปัจจุบัน (current replacement price) ราคาขายปัจจุบัน (current selling price)
  - ราคาในอนาคต เช่น มูลค่าที่อาจขายได้สุทธิ (net realizable value)
- การคิดลดเงินสดรับสุทธิในอนาคตของธุรกิจ (discounted future net cash receipts of the business) จะสังเกตได้ว่าราคาในอนาคต ส่วนใหญ่มักเป็นเพียงราคาที่ควรจะเป็นในอนาคตเท่านั้น

2. ตลาด (Market) ราคาแบ่งได้เป็น :-

- ราคาในตลาดซื้อ (buying markets) เช่น ราคาทุนในอดีต ราคา
ทดแทนปัจจุบัน
- ราคาในตลาดขาย (selling markets) เช่น มูลค่าที่อาจขายได้สุทธิ
ราคาขายปัจจุบัน

---

¹American Institute of Certified Public Accountants. The Accounting Responses to Changing Prices: Experimentation with Four Models. (New York: AICPA, 1979), p. 10.

การเลือกใช้ราคาเพื่อการบันทึกทางการบัญชีสิ่งแรกซึ่งควรคำนึงถึงก็คือ การเลือกใช้ราคาใหญ่ถูกต้องเหมาะสมทั้งเวลาและตลาดที่รายการหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีความเกี่ยวข้องกับ อันเป็นก้าวแรกที่จะช่วยให้ข้อมูลทางการเงินสามารถแสดงข้อมูลได้อย่างถูกต้อง

ลักษณะการเปลี่ยนแปลงในราคา

นับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา ภาวะเงินเฟ้อได้เกิดขึ้นทั่วโลกและนับวันยิ่งทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ มีผลให้ระดับราคาส่วนใหญ่มีแนวโน้มสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ระดับราคาที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปมิได้สืบเนื่องจากผลของภาวะเงินเฟ้อแต่เพียงอย่างเดียว ยังมีผลสืบเนื่องจากปัจจัยอื่น ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับราคาทั้งในลักษณะเป็นการชั่วคราวและอย่างถาวร อีกด้วย การพิจารณาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในราคา อาจพิจารณาได้เป็น 2 ลักษณะ กล่าวคือ

1. การเปลี่ยนแปลงในระดับราคาทั่วไป (General price changes)
2. การเปลี่ยนแปลงในราคาสินทรัพย์เฉพาะอย่าง (Specific price changes)

การเปลี่ยนแปลงในราคาไม่ว่าจะเป็นไปในลักษณะใดก็ตามย่อมมีผลกระทบต่อข้อมูลที่แสดงในงบการเงินในแง่ของประโยชน์ของงบการเงินไม่ว่าในด้านการคาดคะเน เปรียบเทียบและประเมินผล ทั้งนี้เนื่องจากงบการเงินประกอบด้วยข้อมูลซึ่งได้จากการบันทึกทางการบัญชี ในระยะเวลาของการเกิดข้อมูลที่แตกต่างกัน แม้มีการแสดงข้อมูลเหล่านั้นด้วยจำนวนเงินซึ่งเป็นหน่วยเงินตราเดียวกัน แต่ค่าของเงินตลอดจนมูลค่าที่แสดงย่อมแตกต่างกันไป อันสืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในราคาที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นถ้าไม่มีการคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในราคา ย่อมทำให้ประโยชน์ของงบการเงินลดลงและอาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดต่อผู้ใช้ข้อมูลอีกด้วย

การเปลี่ยนแปลงในระดับราคาทั่วไป (General price changes)

การเปลี่ยนแปลงในระดับราคาทั่วไป เป็นการเปลี่ยนแปลงในอำนาจซื้อทั่วไปของเงินตรานิ่ง เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในปริมาณเงินซึ่งมากกว่าหรือน้อยกว่าการเปลี่ยนแปลง

ในปริมาณรวมของสินค้าและบริการที่มีอยู่ในระบบเศรษฐกิจ หรือเกิดจากความไม่สมดุลของอุปทาน (Supply) และอุปสงค์ (Demand) ของสินค้าและบริการโดยทั่วไป

ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงในระบับราคาทั่วไปจะมีลักษณะตรงกันข้ามกับการเปลี่ยนแปลงในอำนาจซื้อทั่วไปของเงินตรา อันเป็นการเพิ่มขึ้นหรือลดลงในค่าของเงิน กล่าวคือ เมื่อระบับราคาทั่วไปสูงขึ้น ค่าของเงินจะลดน้อยลง เนื่องจากต้องใช้จำนวนเงินที่มากขึ้นเพื่อซื้อสินค้าและบริการในจำนวนเดิมหรืออำนาจซื้อทั่วไปของเงินมีค่าต่ำลง อันเป็นผลจากการเกิดภาวะเงินเฟ้อ (Inflation) ซึ่งเป็นภาวะการณทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรงไปทั่วโลกในปัจจุบัน และในทางตรงกันข้ามถ้าเกิดภาวะเงินฝืด (Deflation) ระบับราคาทั่วไปจะต่ำลง ค่าของเงินจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีความต้องการใช้เงินจำนวนที่น้อยลง เพื่อซื้อสินค้าและบริการในจำนวนเดิมหรืออำนาจซื้อทั่วไปของเงินมีค่าสูงขึ้น

การเปลี่ยนแปลงในระบับราคาทั่วไปในความเป็นจริงมีผลให้ราคาของสินค้าและบริการส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงในราคาสูงขึ้น หรือต่ำลงในแนวทางเดียวกัน แต่ในอัตราเพิ่มขึ้นหรือลดลงที่แตกต่างกัน แต่ในการพิจารณาการเปลี่ยนแปลงในระบับราคาทั่วไปไม่ได้พิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงในราคาของแต่ละกลุ่มของสินค้าหรือบริการโดยเฉพาะ ทั้งนี้จะพิจารณาแต่เพียงแนวโน้มทั่วไปของการเปลี่ยนแปลงในระบับราคาอย่างกว้าง ๆ กล่าวคือ จะพิจารณาการเปลี่ยนแปลงในระบับราคาของสินค้าและบริการโดยเฉลี่ย

การประมาณถึงการเปลี่ยนแปลงในระบับราคาทั่วไปจะอาศัยดัชนีระบับราคาทั่วไป (General price index) ซึ่งเป็นดัชนีที่วัดอัตราการแลกเปลี่ยนโดยเฉลี่ยระหว่างเงินตรากับสินค้าและบริการทั้งหมดที่หาซื้อได้ในระบบเศรษฐกิจในแต่ละรอบระยะเวลา โดยดัชนีระบับราคาทั่วไปของปีปัจจุบันนิยมแสดงเป็นอัตราร้อยละของดัชนีระบับราคาทั่วไปของปีฐาน และสามารถชี้แจงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในอำนาจซื้อทั่วไปของเงินตรา ดัชนีระบับราคาทั่วไปจะมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับดัชนีอำนาจซื้อทั่วไปของเงินตรา กล่าวคือ เมื่อดัชนีระบับราคาทั่วไปสูงขึ้น ดัชนีอำนาจซื้อทั่วไปของเงินตราจะต่ำลง และถ้าดัชนีระบับราคาทั่วไปต่ำลง ดัชนีอำนาจซื้อทั่วไปของเงินตราจะสูงขึ้น ซึ่งความสัมพันธ์ของดัชนีทั้งสองสามารถเขียนในรูปสมการทางคณิตศาสตร์ได้ คือ

$$\text{ดัชนีอำนาจซื้อทั่วไปของเงินตรา} = \frac{100}{\text{ดัชนีระดับราคาทั่วไป}} \times 100$$

ตารางที่ 2 ตัวอย่างเปรียบเทียบระหว่างดัชนีระดับราคาทั่วไป และดัชนีอำนาจซื้อทั่วไปของเงินตรา

ถ้าสมมติให้ดัชนีระดับราคาทั่วไปของปี	25 + 3	เป็น	100	(ปีฐาน)
	25 + 4	เป็น	80	
	25 + 5	เป็น	120	

ก็จะสามารถคำนวณหาดัชนีอำนาจซื้อทั่วไปของเงินตราได้ดังนี้

$$\text{ปี } 25 + 3 = \frac{100}{100} \times 100 = 100$$

$$\text{ปี } 25 + 4 = \frac{100}{80} \times 100 = 125$$

$$\text{ปี } 25 + 5 = \frac{100}{120} \times 100 = 83.33$$

ปี	ดัชนีระดับราคาทั่วไป	% เพิ่มลด	ดัชนีอำนาจซื้อทั่วไปของเงินตรา	% เพิ่มลด
25 + 3	100	-	100	-
25 + 4	80	- 20	125	+ 25
25 + 5	120	+ 50	83.33	- 33.34

จากการเปรียบเทียบดัชนีทั้งสองประเภททั้ง 3 ปี จากตัวอย่างซึ่งสมมติข้างต้นจะเห็นได้ว่า ดัชนีระดับราคาทั่วไปจะมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับดัชนีอำนาจซื้อทั่วไปของเงินตรา แต่เนื่องจากดัชนีระดับราคาทั่วไปคำนึงเพียงการเปลี่ยนแปลงในราคาสินค้าและบริการ โดยตัวเฉลี่ย จึงสามารถแสดงความสัมพันธ์ตลอดจนใช้ในการคำนวณหาดัชนีอำนาจซื้อทั่วไปของเงินตราได้เพียงการประมาณเพื่อทราบถึงแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงในอำนาจซื้อทั่วไปของเงินตราเท่านั้น

ประเภทของดัชนีราคา

ดัชนีราคาทั่วไปซึ่งสามารถใช้วัดอัตราแลกเปลี่ยนโดยตัวเฉลี่ยระหว่างเงินตรา กับสินค้าและบริการทั้งหมดที่หาซื้อได้ในระบบเศรษฐกิจในแต่ละรอบระยะเวลา คือ

1. ดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index : CPI) เป็นเลขดัชนี ที่ใช้วัดถึงการเปลี่ยนแปลงตัวเฉลี่ยของราคาขายปลีกของสินค้าและบริการ ซึ่งซื้อโดยผู้บริโภค สินค้าและบริการในที่นี้ได้จัดแบ่งไว้เป็น 7 หมวด ซึ่งถือเป็นค่าใช้จ่ายในการบริโภคเพื่อการครองชีพ ได้แก่ หมวดอาหารและเครื่องดื่ม หมวดเครื่องนุ่งห่ม หมวดเคหสถาน หมวดการ-
 ทรูจรรยาและบริกาารส่วนบุคคล หมวดพาหนะและบริการขนส่ง หมวดการบันเทิงการอ่านและ การศึกษา หมวดยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ ในการคำนวณหาดัชนีราคาผู้บริโภคสามารถ คำนวณเป็นรายเดือนและตัวเฉลี่ยเป็นรายปี จากตารางที่ 3 เป็นตัวอย่างแสดงถึงดัชนีราคา ผู้บริโภคทั่วไปของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2524 เป็นรายเดือนและตัวเฉลี่ยเป็นรายปี โดยแจกแจงตามหมวดของสินค้าและบริการ และจากตารางที่ 4 แสดงถึงดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของ ประเทศไทย เฉลี่ยรายปี พ.ศ. 2520 - 2524 ซึ่งสามารถสังเกตได้ว่าดัชนีราคาผู้บริโภค มีการเปลี่ยนแปลงในแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ อันแสดงให้เห็นถึงค่าครองชีพที่สูงขึ้นเนื่องจาก ภาวะการณทางเศรษฐกิจ

2. ดัชนีราคาขายส่ง (Wholesale Price Index : WPI) เป็นเลขดัชนี ที่ใช้วัดถึงการเปลี่ยนแปลงตัวเฉลี่ยของราคาสินค้า เกษตรกรรมและสินค้าอุตสาหกรรมที่ซื้อ ขายกันครั้งละมาก ๆ ในตลาดช่วงแรกที่สำคัญในการค้าสำหรับสินค้าแต่ละชนิด สินค้าในที่นี้ หมายถึงสินค้าที่สำคัญที่ผลิตทั้งในประเทศและนำเข้าจากต่างประเทศอย่างค่อนข้างสม่ำเสมอ ในการคำนวณหาดัชนีราคาขายส่งสามารถคำนวณเป็นรายเดือนและตัวเฉลี่ยเป็นรายปี จากตารางที่ 5 แสดงถึงดัชนีราคาขายส่งทั่วไปของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2524 เป็นราย เดือนและตัวเฉลี่ยเป็นรายปี โดยแจกแจงออกเป็นหมวดสินค้า เกษตรกรรมและหมวดสินค้า- อุตสาหกรรม และตารางที่ 6 แสดงถึงดัชนีราคาขายส่งทั่วไปของประเทศไทย เฉลี่ยรายปี พ.ศ. 2520 - 2524 ซึ่งจะสังเกตได้ในทำนองเดียวกันว่าดัชนีราคาขายส่งมีการ เปลี่ยน

ตารางที่ 3 ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของประเทศ ปี พ.ศ. 2524

2519 (1976 = 100)

หมวดใหญ่และหมวดย่อย	เดือน (MONTH)												เฉลี่ย Avg.
	ม.ค. Jan.	ก.พ. Feb.	มี.ค. Mar.	เม.ย. Apr.	พ.ค. May	มิ.ย. Jun.	ก.ค. Jul.	ส.ค. Aug.	ก.ย. Sep.	ต.ค. Oct.	พ.ย. Nov.	ธ.ค. Dec.	
รวมค่าใช้จ่ายทั้งหมด	162.3	164.2	168.2	170.7	171.8	172.8	172.7	173.4	175.3	176.7	177.6	178.6	172.1
หมวดอาหารและเครื่องดื่ม	162.8	165.6	168.2	171.3	171.8	172.6	171.1	172.0	174.9	177.1	177.1	177.3	171.8
ข้าว แป้งและผลิตภัณฑ์จากแป้ง	169.2	171.5	175.3	177.7	179.3	183.7	186.9	183.3	183.6	188.2	187.3	168.6	181.9
เนื้อสัตว์ เป็ด ไก่และสัตว์น้ำ	165.1	166.6	168.3	170.6	172.8	171.8	170.5	170.4	170.8	170.3	170.9	173.1	170.1
ผักและผลไม้	147.8	149.6	154.9	165.5	161.4	163.4	151.5	154.6	164.4	177.7	173.0	169.6	161.1
ไข่และผลิตภัณฑ์นม	138.2	139.5	143.3	145.9	145.8	144.1	144.0	146.8	149.8	151.7	152.5	154.5	146.3
อาหารอื่นที่ขบจากตลาด	163.0	165.0	165.3	164.9	164.6	162.7	160.2	159.5	160.7	162.1	165.7	166.0	163.3
เครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์	186.1	187.8	189.0	190.4	191.6	191.5	192.2	193.1	193.7	194.3	196.4	196.4	191.9
อาหารอื่นที่ขบมาบริโภค	163.1	169.4	170.6	171.3	172.2	173.1	174.9	174.9	179.3	179.5	181.2	181.6	174.3
หมวดเครื่องนุ่งห่ม	158.9	160.5	161.3	163.0	163.6	165.1	166.4	166.7	167.6	168.2	168.5	169.2	164.9
ชายและเด็กชาย	158.4	159.7	160.2	162.3	163.0	165.4	166.1	166.2	167.6	167.9	168.3	168.9	164.5
หญิงและเด็กหญิง	158.8	160.5	161.3	162.7	162.5	163.8	165.1	165.7	165.8	166.6	166.7	166.7	163.9
ผ้าและของใช้ส่วนตัวอื่น	161.9	161.1	165.6	167.0	167.2	168.0	171.5	171.9	173.0	173.8	174.4	175.3	169.6

ตารางที่ 3 (ต่อ)

หมวดใหญ่และหมวดย่อย	เดือน (MONTH)												เฉลี่ย Avg.
	ม.ค. Jan.	ก.พ. Feb.	มี.ค. Mar.	เม.ย. Apr.	พ.ค. May	มิ.ย. Jun.	ก.ค. Jul.	ส.ค. Aug.	ก.ย. Sep.	ต.ค. Oct.	พ.ย. Nov.	ธ.ค. Dec.	
หมวดเคมเสถาน	156.9	159.1	159.5	161.8	162.8	164.2	166.2	167.2	168.2	169.2	172.2	174.2	165.1
ค่าที่พักอาศัย	127.2	129.3	129.8	129.9	131.4	132.4	134.5	136.5	137.6	139.0	143.3	146.6	134.8
เครื่องเรือนและเครื่องใช้ในบ้าน	160.8	161.7	162.4	163.1	164.1	165.4	166.5	166.7	167.1	167.8	168.9	170.5	165.4
สิ่งที่ใช้ทำความสะอาดในบ้าน	147.6	147.7	147.8	148.6	148.6	148.9	148.9	149.0	150.1	153.1	162.1	163.3	151.3
ผ้าที่ใช้ในบ้าน	145.6	148.0	147.7	148.5	149.0	149.1	149.5	150.1	150.0	150.6	150.7	151.1	149.2
ไฟฟ้า เชื้อเพลิง น้ำประปา	210.2	213.2	213.6	220.6	221.0	223.6	236.2	225.7	226.6	226.7	226.7	226.7	221.7
หมวดการตรวจรักษาและบริการ													
ส่วนบุคคล	157.0	157.5	159.3	161.2	163.0	163.4	164.5	165.0	166.9	167.5	168.1	168.3	163.5
ค่าตรวจรักษาและค่ายา	160.7	161.5	162.9	165.5	165.8	165.9	166.2	166.2	168.6	169.0	169.5	169.5	165.9
ค่าบริการส่วนบุคคล	152.2	152.4	154.8	155.8	159.3	159.9	161.7	162.8	164.2	165.0	165.8	166.2	160.0
หมวดพาหนะและบริการขนส่ง	194.3	194.8	234.6	221.9	222.3	224.1	224.1	224.4	225.5	226.3	227.0	227.6	220.6
ยานพาหนะ	210.4	211.1	212.6	213.2	214.3	215.0	215.0	215.5	217.2	218.5	218.9	220.2	215.2
การขนส่งสาธารณะ	180.5	180.9	266.7	238.0	238.0	240.6	240.6	240.7	241.2	241.3	242.2	242.2	232.7
หมวดการบันเทิง การอ่าน													
และการศึกษา	150.3	150.6	152.7	159.9	160.1	160.5	160.6	160.6	162.3	162.8	163.6	163.5	159.0
การบันเทิง	135.1	135.1	136.7	138.4	138.4	138.7	138.8	138.8	139.4	140.2	140.2	140.2	138.3
การอ่านและการศึกษา	166.4	167.0	169.7	182.5	182.8	183.3	183.4	183.4	186.3	186.5	188.1	188.0	180.6
หมวดยาสูบ และเครื่องดื่ม													
มีแอลกอฮอล์	128.9	130.3	131.0	131.9	142.4	142.8	142.9	142.9	142.8	142.8	142.9	153.4	139.6
ค่าใช้จ่ายหมวดอื่น ๆ ไม่รวมอาหาร	159.2	160.5	166.6	167.5	169.0	170.1	171.2	171.8	172.9	173.6	175.1	176.8	169.5

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์

ตารางที่ 4 ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของประเทศ เฉลี่ยรายปี พ.ศ. 2520 - 2524
2519 (1976) = 100

หมวดใหญ่และหมวดย่อย	2520 1977	2521 1978	2522 1979	2523 1980	2524 1981	ร้อยละของอัตราเพิ่ม/ลด ปี 2524 จากปี 2523 Percentage change of 1981 from 1980
ดัชนีรวม	107.6	116.1	127.6	152.7	172.1	+ 12.7
หมวดอาหารและเครื่องดื่ม	109.4	119.1	129.9	155.4	171.8	+ 10.6
ข้าวแป้งและผลิตภัณฑ์จากแป้ง	102.4	117.8	123.0	143.6	181.9	+ 26.7
เนื้อสัตว์ เป็ด ไก่ และสัตว์น้ำ	113.7	117.9	128.4	159.4	170.1	+ 6.7
ผักและผลไม้	106.7	121.6	132.3	157.8	161.1	+ 2.1
ไข่และผลิตภัณฑ์นม	100.6	109.6	118.7	126.1	146.3	+ 16.0
อาหารที่ซื้อจากตลาด	106.7	109.6	121.6	155.6	163.3	+ 4.9
เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์	114.1	121.6	133.4	171.4	191.9	+ 12.0
อาหารที่ซื้อบริโภคนอกบ้าน	112.2	121.6	137.2	157.9	174.3	+ 10.4
หมวดเครื่องนุ่งห่ม	104.3	109.6	124.6	149.9	164.9	+ 10.0
ชายและเด็กชาย	104.4	109.9	124.5	149.6	164.5	+ 10.0
หญิงและเด็กหญิง	104.1	109.2	122.8	148.8	163.9	+ 10.1
ผ้าและบริวารภัณฑ์เย็บ	104.1	110.6	130.0	154.6	169.6	+ 9.7

หมวดหมู่ใหญ่และหมวดย่อย	2520 1977	2521 1978	2522 1979	2523 1980	2524 1981	ร้อยละของอัตราเพิ่ม/ลด ปี 2524 จากปี 2523 Percentage change of 1981 from 1980
หมวดการตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล	106.4	115.1	123.0	148.4	163.5	+ 10.2
การตรวจรักษาและค่ายา	105.2	113.9	120.9	152.9	165.9	+ 8.5
บริการส่วนบุคคล	107.1	115.7	124.5	142.8	160.0	+ 12.0
หมวดเคหสถาน เครื่องเรือน และเครื่องใช้ ในบ้าน	105.5	111.2	122.1	145.7	165.1	+ 13.3
ที่ห้ก้อาศัย	103.8	105.8	111.1	124.1	134.8	+ 8.6
เครื่องเรือนและเครื่องใช้ในบ้าน	107.9	116.9	130.6	153.4	165.4	+ 7.8
สิ่งใช้ทำความสะอาดในบ้าน	100.9	101.8	110.8	131.0	151.3	+ 15.5
ผ้าที่ใช้ในบ้าน	107.1	111.2	121.5	137.2	149.2	+ 8.7
ไฟฟ้าเชื้อเพลิง น้ำประปา	107.9	120.2	140.6	184.8	221.7	+ 20.0
หมวดพาหนะและบริการขนส่ง	103.1	118.4	138.2	171.7	220.6	+ 28.5
ยานพาหนะ	106.7	122.6	145.3	185.4	215.2	+ 16.1
การขนส่งสาธารณะ	101.3	116.6	133.4	159.9	232.7	+ 45.5
หมวดการบันเทิง การอ่าน การศึกษา	102.9	109.5	120.9	144.4	159.0	+ 10.1
การบันเทิง	103.8	109.2	115.8	129.5	138.3	+ 6.8
การอ่านและการศึกษา	102.0	110.2	126.4	160.2	180.6	+ 12.7
หมวดยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	107.1	110.0	113.0	125.3	139.6	+ 11.4
รายการอื่น ๆ ไม่รวมอาหาร	104.9	112.0	123.8	148.4	169.5	+ 14.2

ตารางที่ 5 ดัชนีราคาขายส่งทั่วไปของประเทศ ปี พ.ศ. 2524
2519 (1976) = 100

หมวดใหญ่และหมวดย่อย	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	May	Jun.	Jul.	Aug.	Sep.	Oct.	Nov.	Dec.	Avg.
รวมสินค้าทุกหมวด	162.8	166.7	167.7	168.0	169.8	169.6	169.2	171.1	172.2	172.8	172.1	171.6	169.5
สินค้าเกษตรกรรม	160.6	159.9	160.6	162.0	164.9	162.9	161.9	163.7	163.9	165.8	162.8	159.3	162.4
เมล็ดพืช	166.4	170.7	175.3	176.8	177.5	182.2	183.5	184.6	182.1	179.8	174.1	160.4	176.1
พืชเส้นใย	129.6	130.4	131.2	126.6	119.9	120.0	121.3	122.8	124.6	122.7	118.9	117.6	123.8
พืชไร่	143.8	136.3	128.3	124.5	130.1	134.2	129.6	133.2	137.5	140.7	144.4	144.3	135.6
ผลไม้	179.5	191.7	188.0	191.7	198.8	172.6	171.2	177.8	178.3	173.8	165.3	161.3	179.2
ผักสด	111.4	86.8	105.0	122.4	123.3	120.1	120.9	116.9	129.4	151.9	149.9	156.0	124.5
สัตว์มีชีวิตร	168.4	170.4	171.4	171.1	173.6	173.0	172.4	173.0	167.4	169.6	166.5	167.5	170.4
พืชน้ำมัน	170.3	171.1	170.9	169.2	158.8	153.6	150.0	149.1	146.0	136.3	131.8	128.9	153.0
สินค้าอุตสาหกรรม	163.6	169.3	170.4	170.2	171.7	172.1	172.1	173.9	175.3	175.5	175.6	176.2	172.2
อาหาร	156.4	157.0	159.6	158.2	159.1	159.9	158.3	159.9	162.7	161.6	160.9	161.1	159.6
เครื่องแก้วและยาสูบ	138.5	146.4	146.4	145.6	150.6	150.6	150.6	150.6	150.6	150.6	150.6	150.6	148.5
วัสดุก่อสร้าง	169.6	171.7	173.2	174.3	175.4	176.8	178.2	180.8	180.1	180.0	181.8	181.8	177.0
ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม	265.4	297.8	297.8	297.8	297.8	297.8	297.8	297.8	297.8	297.8	297.8	304.7	295.7
หนังและผลิตภัณฑ์หนัง	209.6	205.8	205.8	208.2	208.4	208.4	208.4	204.5	200.6	200.6	200.6	199.4	205.0

หมวดหมู่ใหญ่และหมวดย่อย	ม.ค. Jan.	ก.พ. Feb.	มี.ค. Mar.	เม.ย. Apr.	พ.ค. May	มิ.ย. Jun.	ก.ค. Jul.	ส.ค. Aug.	ก.ย. Sep.	ต.ค. Oct.	พ.ย. Nov.	ธ.ค. Dec.	เฉลี่ย Avg.
สิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	143.2	143.3	146.0	147.2	147.6	147.8	149.2	149.5	149.6	149.6	150.0	150.2	147.8
เคมีและผลิตภัณฑ์เคมี	148.5	150.2	151.1	151.1	151.1	152.5	153.0	153.5	154.0	153.2	150.7	151.0	151.7
กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	146.4	157.3	158.3	158.3	158.3	158.3	158.3	169.5	169.5	169.4	169.6	169.6	161.9
ยางและผลิตภัณฑ์ยาง	123.3	127.5	130.8	134.7	135.7	136.0	135.7	136.4	136.2	135.4	137.2	137.7	133.9
บริษัทที่ขนส่ง	139.5	139.5	139.5	140.0	144.2	144.2	144.2	148.4	150.5	150.5	150.5	150.5	145.1
เครื่องจักรกลและบริษัท	134.9	135.1	135.4	136.0	138.7	138.9	138.9	140.0	140.1	141.7	144.4	145.0	139.1
ผลิตภัณฑ์เบ็ดเตล็ด	187.5	190.1	186.5	181.3	180.2	180.1	179.5	189.5	207.1	216.0	214.0	204.6	193.0

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 กัชนีราคาขายส่งทั่วไปของประเทศแยกตามหมวด ปี พ.ศ. 2520 - 2524

2519 (1976) = 100

หมวดใหญ่และหมวดย่อย	ดัชนี Indexes					% อัตราเพิ่ม/ลด ของปี 2524 จากปี 2523 Percentage change to 1981 from 1980
	2520 1977	2521 1978	2522 1979	2523 1980	2524 1981	
รวมสินค้าทุกหมวด	107.8	115.8	128.8	154.7	169.5	+ 9.6
สินค้าเกษตรกรรม	110.0	112.7	119.9	148.9	162.4	+ 9.1
เมล็ดพืช	105.3	129.9	120.2	150.2	176.1	+ 17.2
พืชเส้นใย	104.2	98.7	100.9	110.6	123.8	+ 11.9
พืชไร่	105.2	104.4	111.2	127.0	135.6	+ 6.8
ผลไม้	125.2	125.2	144.1	176.0	179.2	+ 1.8
ผักสด	98.8	109.2	111.7	123.3	124.5	+ 1.0
สัตว์มีขี้วัด	110.1	94.3	114.3	156.8	170.4	+ 8.7
พืชน้ำมัน	128.6	130.4	124.5	156.1	153.0	- 2.0
สินค้าอุตสาหกรรม	107.1	117.0	132.3	157.0	172.2	+ 9.7
อาหาร	104.8	115.0	120.3	142.7	159.6	+ 11.8
เครื่องมือและยาสูบ	101.0	107.3	113.2	134.4	148.5	+ 10.5
วัสดุก่อสร้าง	108.0	118.4	146.1	164.8	177.0	+ 7.4

ตารางที่ 6 (ต่อ)

หมวดหมู่ใหญ่และหมวดย่อย	ดัชนี Indexes					% อัตราเพิ่ม/ลด ของปี 2524 จากปี 2523 Percentage change to 1981 from 1980
	2520 1977	2521 1978	2522 1979	2523 1980	2524 1981	
ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม	108.2	118.4	163.7	249.8	295.7	+ 18.4
หนังสือและผลิตภัณฑ์หนังสือ	104.1	119.4	165.3	210.4	205.0	- 2.6
สิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	112.5	117.9	135.5	142.0	147.8	+ 4.1
เคมีและผลิตภัณฑ์เคมี	106.0	112.2	128.5	144.9	151.7	+ 4.7
กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	101.0	103.3	119.0	143.8	161.9	+ 12.6
ยางและผลิตภัณฑ์ยาง	102.0	102.8	117.7	122.8	133.9	+ 9.0
บริษัทที่ขนส่ง	104.5	120.9	131.2	139.2	145.1	+ 4.2
เครื่องจักรกลและบริษัท	107.0	116.4	119.1	129.5	139.1	+ 7.4
ผลิตภัณฑ์เบ็ดเตล็ด	126.8	165.9	165.1	189.4	193.0	+ 1.9

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์

แปลงในค่าที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ อันสะท้อนให้เห็นถึงราคาของสินค้าไม่ว่าจะเป็นสินค้าเกษตรกรรมและสินค้าอุตสาหกรรม ต่างก็มีราคาสูงขึ้นในแต่ละปีที่ผ่านมา

3. ดัชนีราคาผลิตภัณฑ์ประชาชาติ (Gross National Product Implicit Price Deflator : GNP Implicit Price Deflator) เป็นเลขชี้ราคาที่วัดถึงการเปลี่ยนแปลงตัวเฉลี่ยของราคาสินค้าและบริการทั้งหมดที่มีการแลกเปลี่ยนเงินในทุกส่วนในระบบเศรษฐกิจของประเทศ ในการคำนวณเพื่อหาดัชนีราคาผลิตภัณฑ์ประชาชาติสามารถคำนวณโดยอาศัยการคำนวณจาก

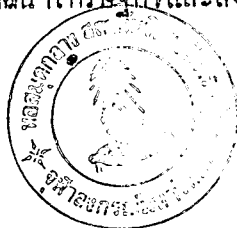
$$\text{ดัชนีราคาผลิตภัณฑ์ประชาชาติ} = \frac{\text{มูลค่าผลิตภัณฑ์ประชาชาติ บอ่งตน} \\ \text{คำนวณจากราคาปัจจุบันและปริมาณปัจจุบัน}}{\text{มูลค่าผลิตภัณฑ์ประชาชาติ บอ่งตน} \\ \text{คำนวณจากราคาปีฐานและปริมาณปัจจุบัน}} \times 100$$

ในการคำนวณหาดัชนีราคาผลิตภัณฑ์ประชาชาติ เนื่องจากข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณเป็นข้อมูลรายปี ทำให้ไม่สามารถคำนวณดัชนีเป็นรายเดือน เพียงสามารถคำนวณได้เพียงรายปีเท่านั้น

ตารางที่ 7 ดัชนีราคาผลิตภัณฑ์ประชาชาติสำหรับประเทศไทย

	มูลค่าผลิตภัณฑ์ประชาชาติ บอ่งตนที่คำนวณจาก		ดัชนีราคา ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ (ปี 2515 = 100)	ร้อยละ ของอัตรา เพิ่ม/ลด
	ราคาปัจจุบัน และ ปริมาณปัจจุบัน	ราคาของปีฐาน และ ปริมาณปัจจุบัน		
	(หน่วย : ล้านบาท)			
2519	336,220	220,279	152.6	-
2520	381,043	234,924	162.2	+ 6.3
2521	441,950	255,448	173.0	+ 6.7
2522	556,779	279,341	199.3	+ 15.2

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี

การเลือกใช้ดัชนีราคาเพื่อประโยชน์ในการประมาณดัชนีราคาทั่วไปว่าสมควรใช้ดัชนีราคาแบบใดนั้น ความขอเสนอแนะของ APB Statement No. 3 และ FASB exposure draft (Dec. 1974) เสนอให้ใช้ดัชนีราคาคณิทัศน์ประชาชาติ เนื่องจากเป็นเลขดัชนีที่สามารถครอบคลุมรายการสินค้าและบริการทั้งหมดที่มีการแลกเปลี่ยนมากกว่าดัชนีราคาแบบอื่น และอนุโลมให้ใช้ดัชนีราคาผู้บริโภคสำหรับการประมาณดัชนีราคาคณิทัศน์ประชาชาติเป็นรายเดือนได้ ส่วนในประเทศไทยตามร่างแถลงการณ์มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 เรื่อง การแสดงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงในรายงานการเงิน เสนอให้ใช้ดัชนีราคาผู้บริโภคซึ่งที่เสนอไว้ในย่อหน้าที่ 35 ดังนี้

"ดัชนีที่ใช้ในการคำนวณข้อมูลในระบบเงินคงที่ ควรเป็นดัชนีราคาผู้บริโภค เนื่องจากเป็นดัชนีให้เห็นสภาพของเงินเพื่อโดยทั่วไป เพราะเป็นเครื่องวัดอำนาจซื้อของผู้บริโภค"

การเปลี่ยนแปลงในราคาสินทรัพย์เฉพาะอย่าง (Specific price changes)

โดยปกติถ้ามิได้มีปัจจัยภายนอกบางประการ เข้ามามีส่วนบังคับให้ราคาอยู่ในระดับคงที่ เช่น การกำหนดราคาโดยรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐ เป็นต้น ราคาหรือมูลค่าในการแลกเปลี่ยนของสินค้าและบริการแต่ละประเภทย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอจากอิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้อง

การเปลี่ยนแปลงในราคาของสินค้าและบริการประเภทต่าง ๆ นอกจากจะสืบเนื่องมาจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ เช่น การเกิดภาวะเงินเฟ้อ หรือการเกิดภาวะเงินฝืด ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในอุปสงค์ และอุปทานของสินค้าและบริการแต่ละประเภทอันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในราคาที่สูงขึ้นหรือลดต่ำลง ยังมีปัจจัยอื่น ๆ เข้ามามีส่วนสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงในอุปสงค์และอุปทานของสินค้าและบริการแต่ละประเภทแตกต่างกันไป เป็นสาเหตุให้ราคาของสินค้าและบริการประเภทต่าง ๆ มีความแตกต่างกันไปด้วย ดังเช่นที่ APB Statement No. 3 ได้กล่าวไว้ว่า¹

¹ American Institute of Certified Public Accountants, Accounting Principles Board, APB Statement No. 3 "Financial Statement Restated for General Price Level Changes" (New York: AICPA, 1966), par. 8.

ในการใช้ดัชนีราคาเฉพาะอย่างเพื่อประโยชน์ในการประมาณมูลค่าของสินทรัพย์เฉพาะอย่างสิ่งสำคัญที่จะต้องคำนึงถึงอยู่เสมออีกคือ ดัชนีราคาเฉพาะอย่างที่น่ามาใช้คำนวณจะต้องเป็นดัชนีราคาเฉพาะสำหรับกลุ่มที่สัมพันธ์กับสินทรัพย์เฉพาะอย่างที่ต้องการ และต้องไม่มีปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ทั้งนี้เพราะการใช้ดัชนีราคาเฉพาะอย่างจะเหมาะสมเพียงเพื่อการคำนวณมูลค่าสินทรัพย์ในปัจจุบันในลักษณะแนวใหม่โดยเฉลี่ย ซึ่งมีได้คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ทางเทคโนโลยีของสินทรัพย์

ดัชนีราคาเฉพาะอย่าง และดัชนีระดับราคาทั่วไป แม้จะมีลักษณะเป็นอัตราร้อยละของดัชนีพื้นฐานในทางองเดียวกันก็ตาม แต่ดัชนีทั้ง 2 ประเภทนี้จะแตกต่างกันในสาระสำคัญ กล่าวโดยสังเขป คือ

- ดัชนีระดับราคาทั่วไป เป็นดัชนีแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาสินค้าและบริการตัวเฉลี่ยโดยทั่วไป ซึ่งคำนวณมาจากการนำระดับราคาของสินค้าและบริการหลาย ๆ ชนิดมาคำนวณตัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก จึงสามารถนำดัชนีระดับราคาทั่วไปมาใช้เพื่อการประมาณการเปลี่ยนแปลงในอำนาจซื้อทั่วไปของเงินตรา

- ดัชนีราคาเฉพาะอย่าง เป็นดัชนีแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาสินค้าและบริการตัวเฉลี่ยเฉพาะกลุ่มแต่ละกลุ่ม ทั้งนี้ในการคำนวณเพื่อจัดการดัชนีราคาเฉพาะอย่างของกลุ่มใด ก็จะมีระดับราคาของสินค้าหรือบริการเฉพาะกลุ่มดังกล่าวมาคำนวณตัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ดังนั้นในการใช้ประโยชน์เพื่อการประมาณการมูลค่าปัจจุบันของสินทรัพย์ จึงจำต้องเลือกใช้ดัชนีราคาเฉพาะอย่างให้เหมาะสมกับสินทรัพย์ที่ต้องการ และดัชนีราคาเฉพาะอย่างไม่สามารถใช้เพื่อการประมาณถึงการเปลี่ยนแปลงในอำนาจซื้อทั่วไปของเงินตรา ดัชนีราคาเฉพาะอย่างอาจจัดทำขึ้นได้ทั้งจากหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานของเอกชน เช่น ดัชนีราคาขายส่งสำหรับวัสดุก่อสร้าง รวมทั้งดัชนีราคาของสินค้าและบริการในแต่ละหมวด ซึ่งประกอบเข้าเป็นดัชนีราคาผู้บริโภค และดัชนีราคาขายส่งทั่วไป เป็นต้น จากตารางที่ 10, 11 แสดงถึงดัชนีราคาขายส่งสำหรับวัสดุก่อสร้าง สำหรับปี 2520-2524 และตัวเฉลี่ยรายเดือนสำหรับปี 2524 ตามลำดับ

การเปลี่ยนแปลงในราคาทั้งการเปลี่ยนแปลงในระดับราคาทั่วไปและการเปลี่ยนแปลงในราคาสินทรัพย์เฉพาะอย่าง ต่างมุ่งแสดงในสิ่งที่ต่างกัน กล่าวคือ

- การเปลี่ยนแปลงในระดับราคาทั่วไป มุ่งแสดงถึงค่าของเงินหรืออำนาจซื้อทั่วไปของเงินตราที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละรอบระยะเวลาหนึ่งจากสาเหตุการผันผวนของปัจจัยที่เปลี่ยนแปลงไป

ตารางที่ 10 ดัชนีราคาขายส่งสำหรับวัสดุก่อสร้างแยกตามหมวด ปี พ.ศ. 2520 - 2524
2519 (1976) = 100

หมวดใหม่และหมวดย่อย	ดัชนี Indexes					% อัตราเพิ่ม/ลด ของปี 2524 จากปี 2523 Percentage Change to 1981 from 1980
	2520 (1977)	2521 (1978)	2522 (1979)	2523 (1980)	2524 (1981)	
รวมสินค้าทุกหมวด	107.2	115.8	141.9	160.1	171.8	+ 7.3
ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้	126.0	145.1	223.4	242.0	251.3	+ 3.8
ซีเมนต์	109.5	126.7	150.7	169.0	196.8	+ 16.4
ผลิตภัณฑ์คอนกรีต	104.3	127.8	149.5	173.8	186.4	+ 7.2
เหล็กและผลิตภัณฑ์จากเหล็ก	101.9	107.8	129.8	138.8	138.6	- 0.1
กระเบื้องและวัสดุประกอบ	101.8	110.6	124.2	142.7	168.2	+ 17.9
วัสดุฉนวนฉนวนอย่างหยาบ	100.0	100.8	108.3	119.8	123.2	+ 2.8
เครื่องสุขภัณฑ์	105.0	123.7	143.8	224.1	256.5	+ 14.5
อุปกรณ์ไฟฟ้าและประปา	97.5	96.4	107.2	119.4	129.0	+ 8.0
วัสดุก่อสร้างอื่น ๆ	114.0	116.3	132.3	173.5	184.9	+ 6.6

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์

ตารางที่ 11 ดัชนีราคาขายส่งสำหรับวัสดุก่อสร้าง ปี พ.ศ. 2524
2519 (1976) = 100

หมวดใหญ่และหมวดย่อย	ม.ค. Jan.	ก.พ. Feb.	มี.ค. Mar.	เม.ย. Apr.	พ.ค. May	มิ.ย. Jun.	ก.ค. Jul.	ส.ค. Aug.	ก.ย. Sep.	ต.ค. Oct.	พ.ย. Nov.	ธ.ค. Dec.	เฉลี่ย Avg.
รวมสินค้าทุกหมวด	165.4	167.1	168.4	169.2	170.8	171.7	172.8	175.4	174.8	174.7	175.9	176.0	171.8
ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้	245.3	246.3	247.9	248.4	252.0	251.9	252.8	252.6	252.0	252.1	256.9	257.2	251.3
ซีเมนต์	176.6	184.5	191.8	191.8	191.8	191.8	205.2	205.2	205.3	205.7	205.7	205.7	196.8
ผลิตภัณฑ์คอนกรีต	181.6	181.6	181.6	181.2	181.2	183.2	183.2	192.1	192.4	192.7	192.7	192.7	186.4
เหล็กและผลิตภัณฑ์จากเหล็ก	138.8	139.9	140.5	140.4	141.6	139.6	137.4	138.5	136.1	135.5	137.3	137.3	138.6
กระเบื้องและวัสดุประกอบ	154.6	155.8	155.8	155.8	159.0	167.3	167.3	180.5	180.5	180.5	180.5	180.5	168.2
วัสดุฉนวนผิวอย่างหยาบ	122.6	122.8	122.8	122.8	122.8	122.8	122.8	122.8	123.4	124.1	124.1	124.1	123.2
เครื่องสุขภัณฑ์	254.5	256.7	256.7	256.7	256.7	256.7	256.7	256.7	256.7	256.7	256.7	256.7	256.5
อุปกรณ์ไฟฟ้าและประปา	126.1	126.1	126.1	125.9	130.6	130.3	130.3	130.3	130.3	130.3	130.9	130.9	129.0
วัสดุก่อสร้างอื่น ๆ	178.5	178.5	178.5	186.8	186.8	188.6	187.4	186.8	186.8	186.8	186.8	186.8	184.9

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์

- การเปลี่ยนแปลงในราคาสินทรัพย์เฉพาะอย่าง มุ่งแสดงถึงมูลค่าสินทรัพย์เฉพาะอย่าง ที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละระยะเวลาเนื่องจากอิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับอันมีผลต่อราคาของสินทรัพย์เฉพาะนั้น

การเปลี่ยนแปลงในราคาทั้ง 2 ลักษณะ แม้จะมุ่งแสดงในแง่มุมที่ต่างกัน แต่การจะพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงในราคาทั้ง 2 ลักษณะแยกจากกันโดยเด็ดขาด หรือให้ความสนใจเพียงการเปลี่ยนแปลงในราคาลักษณะใดลักษณะหนึ่งเท่านั้นย่อมเป็นไปได้ยากและไม่เพียงพอ เพราะถึงแม้การเปลี่ยนแปลงในราคาทั้ง 2 จะมีไม่มีความสัมพันธ์กันโดยตรง แต่อาจมีความสัมพันธ์กันในทางอ้อม กล่าวคือ ตามปกติเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในระบับราคาทั่วไปหรือมีการเปลี่ยนแปลงในอำนาจซื้อของเงินตรา ก็มักส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในราคาสินทรัพย์เฉพาะอย่าง โดยเป็นปัจจัยหนึ่งร่วมกับปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งมีอิทธิพลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในราคาสินทรัพย์เฉพาะอย่างขึ้น เช่น ราคาเครื่องจักรจะมีแนวโน้มสูงขึ้นเมื่อระบับราคาทั่วไปสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากอำนาจซื้อของเงินตราค่าลง ซึ่งมีผลให้เครื่องจักรมีต้นทุนสูงขึ้น อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงในราคาของเครื่องจักรก็กล่าวตามความเป็นจริง อาจเปลี่ยนแปลงในอัตราเดียวกันสูงกว่าต่ำกว่าอัตราของการเปลี่ยนแปลงในระบับราคาทั่วไป หรือแม้แต่เปลี่ยนแปลงในทางตรงกันข้าม ทั้งนี้เนื่องจากการมีปัจจัยอื่น ๆ เข้ามามีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในราคาของเครื่องจักร เช่น การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี เป็นต้น

ข้อมูลทางการเงินในงบการเงินอันได้จากวิธีการ "บัญชีต้นทุนในอสังหาริมทรัพย์" ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปโดยมี "หน่วยเงินตรา" เป็นหน่วยวัดทางการเงินบัญชีภายใต้ข้อสมมติว่าเงินตรามีค่าคงที่ ในปัจจุบันได้ตระหนักและยอมรับในความจริงที่เกิดขึ้นว่าเงินตรามีค่าคงที่ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงในอำนาจซื้อของเงินตราอยู่เสมอ และราคาหรือมูลค่าของสินทรัพย์ต่าง ๆ ในแต่ละช่วงเวลาจะแตกต่างกันไป ดังนั้นการเพิกเฉยต่อการเปลี่ยนแปลงในราคาที่เกิดขึ้นดังเช่นที่ปฏิบัติกันมาจะทำให้ข้อมูลในงบการเงินเป็นข้อมูลที่มีคุณภาพที่ต่ำเพียงพอ ในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้งบการเงินอีกต่อไปหรือไม่ และการให้ความสนใจต่อการเปลี่ยนแปลงในราคาควรสนใจต่อการเปลี่ยนแปลงในระบับราคาทั่วไปหรือการเปลี่ยนแปลงในราคาสินทรัพย์เฉพาะอย่าง หรือควรให้ความสนใจทั้ง 2 ลักษณะควบคู่กันไป จึงจะนับว่าเพียงพอเพื่อให้ได้ข้อมูลทาง

การเงินที่เหมาะสมและสามารถสะท้อนถึงสภาพทางเศรษฐกิจที่เป็นจริงของธุรกิจอันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน รวมทั้งเรื่องการเปิดเผยถึงการเปลี่ยนแปลงในราคาว่าสมควรแสดงในรูปแบบใด เหล่านี้คือปัญหาที่นักบัญชีโคจรหนีกันถึงและมีผู้ให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ กันไป แต่อย่างไรก็ตามข้อเสนอแนะเหล่านั้นในปัจจุบันก็ยังไม่สามารถหาข้อยุติสำหรับปัญหาในเรื่องการเปลี่ยนแปลงในราคา ฉะนั้นจึงสมควรศึกษาค้นคว้าเพื่อหาแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย